

NEW YORKU je pred par dnevi izšla zanimiva knjiga z naslovom "60 Families". Knjiga je bivši pisatelj o finančnih vprašanjih z Wall Streeta, Ferdinand Lundberg, ki trdi, da so Zed. države postavljene oz. dominirane od hie-

60 najbogatejših družin, katerim dela "front" okrog 90 milijard dolarjev, kar je nekoliko manj bogatih družin. "Te družine", piše Lundberg, "so pravi center moderne industrijske oligarhije, ki dominira v Zed. državi, izvajajoč svojo obliko pod navidezno demokratično obliko, za katero stoji de facto vlada, absolutistična plutokratska po svojem značaju, ki se je polagoma razvijala od civilne vojne naprej. De facto vlada je dejanska vlada Zed. držav, dasiravno je neformalna. To je vlada denarja v dolarski demokraciji."

Med vodilnimi družinami, po besedi kot jih navaja Lundberg, sledijo: Rockefeller, Morgan, Ford, Harkness, Mellon, Vanderbilt, Whitney, Du Pont, McCormick, Baker, Fisher in Guggenheim.

"Izven tega plutokratskega kroga", pravi Lundberg, "je okrog 360 družin, manj dohodnih po razporeju in bogastvu, za katere odpada večina dohodov, znašajočih po \$100,000 na leto ali več, ki se ne stekajo v glavne osrednjega kroga."

SO LJUDJE LACNI DRUGAČE se počuti človek, kadar ima v žepu stotak ali pa, če v njem stiska poslednjega desetico. Drugače gleda tujca na življenje in svojo okolico, kadar je sit kot pa, kadar je lačen. V končni analizi je menilisti vsakogar v veliki meri odvisna od njegovega gnotnega položaja.

Neki odlični antropolog je nedavno opozoril na zlovesče razmerje med lakoto, ki so jo utrpeli evropski otroci tekom svetovne vojne in pa rastočo blaznostjo evropskega političnega življenja, ko so dotični otroci zrastle in postali moške in ženske. Kvaliteta zmernosti in mišljenja ljudi je navsezadnje zelo naključje. Vi ne morete pričakovati treznega in in predvarnega mišljenja od človeka, ki ima za seboj zgodovino stradanja, slabotnega zdravja, fizične inferiornosti, socialnega ponižanja in tiste vrste ekonomske nesigurnosti, v kateri je posameznik brezmočna lutka v krempljih dogodkov. Masa ljudi, ki je preko več let zastopljena takim razmeram, bo do maleda postala dražje za lakro kakoga Hitlerja, ki jim objublja, da jih osvobodí inferiornosti in ponižanja.

Zato pa edini boj za ohranitev demokracije in za odvrnitev fašizma, ki v resnici kaj zaleže, je boj za boljši življenjski standard in za primerno socialno sigurnost širokih plasti ljudstva. S tega vidika je važno to, kar skuša izvesti Rooseveltova administracija na polju ekonomskih in socialnih reform. Še mnogo važnejši pa je tak masni pokret, kakršnega danes v Zed. državah vodi CIO.

DOBRI FILMI Včasih je bilo veliko, če je Hollywood napravil eno sliko na leto, katero se je splačalo iti gledat. Zadnji čas je postalo v tem pogledu veliko boljše. Več filmov je zadnji čas prišlo v javnost, ki so tako z umetniškega stališča kot socialnega vidika res dobre produkcije. Posebne omenitve zaslužijo zlasti filmi kot "Good Earth", "100 Men and a Girl", "Dead End" in pa "Life of Emil Zola". Dober film je tudi "They Won't Forget."

NAPREDEK

PROGRESS

Official Organ of The Slovene Progressive Benefit Society

Glasiło Slovenske Svobodomiselnne Podporne Zveze

VOLUME II.

Cleveland, Ohio, November 3rd, 1937

NUMBER 66

NOVICE IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI ŠIROM AMERIKE

Aktivnosti SSPZ

Vse one, ki se zanimajo za potovanje v Jugoslavijo, ki ga bo priredila SSPZ prihodnje leto ob priliki svoje 30-letnice, naj prečitajo članek br. Wm. Candona, ki je priobčen v tej številki "Napredka".

Društvo "Gorenjec", št. 104 v Chicagu, Ill., bo imelo v soboto 20. novembra veselico, katera se bo vršila v Fleinerjevi dvorani na 1639 N. Halsted Ave.

Plesno veselico bo priredilo v soboto 27. novembra društvo "Challengers" v Strabane, Pa. Vršila se bo v dvorani SNPJ.

Zabavni večer bo imelo v sredo 24. novembra, na večer pred Zahvalnim praznikom, društvo št. 18 v Girardu, O. Vršila se bo v Nagodetovih prostorih.

Razne vesti

V Braddocku, Pa., je ulična železnica povzela poznane rojaka Johna Germa, ki je po enem dnevu podlegel poškodbam. Bil je 67 let star, doma iz Dobrega polja na Dolenjskem ter zapuščena sina Maksa in omožice hčer Angelino Slabe. Bil je član SNPJ in JSKJ. Pri slednji organizaciji je bil pred leti glavni predsednik.

Moški pevski zbor "Prešeren" v Chicagu, Ill., priredi v nedeljo 7. novembra svoj jesenski koncert v dvorani SNPJ. Vprizorjena bo tudi igra v treh dejanjih "Radi oreha". Začetek ob 3. uri popoldne.

"KOMUNISTIČNI ŠKOF" BROWN UMRL

V Galionu, Ohio, je pretekli teden umrl v starosti 82 let protestantovski (episkopalni) škof William Montgomery Brown, ki je bil izreden pojav v vrstah ameriške duhovščine. Škof Brown je na stara leta postal ognjevit zagovornik verskega liberalizma in radikalnih političnih doktrin, vsled česar je bil leta 1924 od cerkvenega tribunala v Clevelandu spoznan krivim krivoverstvom in odstavljen kot škof. Njegova obravnava je bila prva in edina te vrste v zgodovini Amerike.

Škof Brown je bil rojen v Clevelandu. Kot mladega duhovnika ga je odlikovala izredna verska gorečnost, za kar mu je njegova cerkev podelila najvišjo čast. Leta 1898 je bil v Arkanzasu posvečen v škofa. Obtožba krivoverstva je bila naperjena proti njemu radi njegove knjige "Komunizem in krščanstvo", ki je imela četrtilijonsko naklado. V dotični knjigi je škof Brown zapisal: "Komunizem je običajen izraz, ki pomeni isto kot moralnost, vera in krščanstvo. Ortodoksno krščanstvo pravi, da je cerkev ustanovil Kristus. Jaz dvomim, da je on sploh kaj dal živeti. Ako pa je živel in bi se danes mogel vrniti nazaj na zemljo, bi ne hotel postati član katerekoli današnje cerkve, ako bi mogel, in bi ne mogel, ako bi mogel. Procs proti staremu hotel." Škof je bil zelo dramatičen od začetka do kraja. Cerkevni trikotnik škofov. Joseph Sharts, palnih škofov. Joseph Sharts, odvetnik in znan socialist iz Daytonu, Ohio, je bil pri obravnavi škofov zagovornik.

STAROST

Piše WILLIAM RUS, glavni tajnik

Zvišanja starosti si menda nihče drugi ne želi kot otrok; kdor pa prekorači srednjo starost, si želi nazaj v mladost.

Nešetokrat se dogodi, da se starejša oseba izdaja za mlajšo. In kadar ta mala laž ni v zvezi z važnejšo zadevo, se jo lahko smatra za šalo, ali potegavščino.

Za to Zvezo navedba nižje starosti ni nobena šala, temveč je finančna zadeva. Od prave starosti članov, plačevanja prispevkov po pravi starosti, je v veliki meri odvisnost smrtinskega sklada.

Vsi znamo, da čim starejši je človek ob pristopu, tem višje prispevke ima plačevati kot član te organizacije. In ko bi se šlo samo za par članov izmed tisočev, bi se lahko na izgubo vsled nižjega plačevanja pozabilo; drugačna stvar pa je, če je pod nižjo starostjo na stolne članov. Primer: Ako je pri tej Zvezi le 100 članov, ki plačujejo po svoji pravi starosti po 3c vsaki premalo na mesec, dobimo sledeče številke: V enem mesecu plačajo premalo \$300; v enem letu \$3600, v 10 letih \$36000. In če k vsoti \$36000 pristujemo 5% obresti za 10 let, dobimo že vsoto \$500.00, ki zadostuje za izplačitev ene povprečne posmrtnine. In ker lahko trdimo, da je najmanj 10 do 20 odstotkov članstva vpisane pod nižjo starostjo, nam predočeno številke prikazujejo, da Zveza lahko izgubi na tisoče dolarjev tekom zavarovalne dobe članov s prenizkim plačevanjem in vsled tega se zahteva DOKAZ STAROSTI za vsakim umrlim članom, pod pogojem, da ga ne predložijo pred smrtjo.

Od prave starosti je odvisen tudi pristop ali sprejem v Zvezo. Primer: Naša pravila določajo, da se sprejema v mladinski oddelek otroke do 16. leta starosti. Ta določba sloni na zakonih večine držav in naj se jo tolmači tako, da se v ta oddelek nikogar ne sprejme, ki je dopolnil 16. let, pa magari, da je samo nekaj dni nad 16 let star.

V članski oddelek se sprejema člane od 16. do 50. leta starosti ob bližnjem rojstnem dnevu, kar se lahko tolmači, da se sprejema za člane osebe v starosti, nepresejajoči 50 in 1/2 leta.

Naša pravila, kot vemo, morajo sloneti na zakonih držav, v katerih Zveza posluje. Če kdo misli, da so zakoni v vseh državah enaki, se moti. Prava mešanica so. Ko v eni državi zakon prepoveduje otroke sprejemati brez zdravniške preiskave, jo v drugi državi zahteva. Zakon nekaterih držav dovoljuje sprejemati otroke takoj po rojstvu, v drugi pravi, otrok mora biti eno leto star, še v drugi nad šest mesecev. Tudi vsota zavarovalnine je predpisana. V nekaterih državah je dovoljeno biti zavarovan za \$2000, medtem ko druga predpisuje za višek \$1000.00, ena celo \$900.00. Vsaka organizacija mora predsem upoštevati zakone domače države, v kateri je inkorporirana; da pa ne pride v navskrižje z drugimi, mora svoja pravila imeti kar najbolj omejena, ali če hoče imeti bolj liberalna, morajo biti podvržena omejitvi za gotove države. Časi, ko je organizacija delala zakone za sebe, kakršne je hotela in želela imeti, so za nami. Sedaj se zahteva točno upoštevati državni zakon, v vsakem in vseh ozirih.

Ker je še veliko nezavarovanih, ali premalo zavarovanih oseb starih pod 16 ali 50 let, pridobimo nekaj teh v Zvezo pred Novim letom v tej kampanji KOLESA NAPREDKA.

INOZEMSKA KRONIKA Po dveh mesecih krvavih bojev se je Japoncem končno posrečilo pregnati Kitajce iz prvih obrambnih postojank pri Šanghaju, nakar so okupirali poglavitne predele mesta. Konflikt na Daljnem vzhodu je povzročil pretekli teden tudi več novih mednarodnih incidentov. Japonske krogle so ubile štiri angleške vojske, ki so stražili mednarodno naselbino v Šanghaju. Japonci so vdrli tudi v oni del naselbine, ki ga straži ameriško vojaštvo. Angleška vlada namerava poslati Japonski noto, o kateri se poroča, da bo po svoji ostrosti prekašala vse, kar jih je še naslovlila na tokijsko vlado tekom sedanjega konflikta. Eno poročilo pravi, da so Japonski militaristi prepričani, da je prelom z Anglijo neizogiben in da torej čim prej do istega pride, tem bolje. Če bo s konferenco za pomirjenje na Daljnem vzhodu, ki se je imela te dni sniti v Bruslju, sploh kaj, postaja bolj in bolj problematično. Japonska je naznanila, da se konference ne bo vdeležila.

Premijer Mussolini je na proslavi 15-letnice prihoda fašistov na vladno krmilo v Italiji imel govor, v katerem se je odprto postavil na stran Nemčije glede povračila kolonij, katere je izgubila po svetovni vojni. Fašistični diktator je zopet besnel proti "boljševizmu" ter prisegel, da on in Hitler ne bosta poprej mirovala kot da ga zdrobota in rešita "civilizacijo". Razume se, da je zahteva, da se Nem-

za doseglo zmage v civilni vojni. Vlada želi baje tudi dokazati, da so vsa nekdanja nesoglasja med njo in Katalonijo, katere glavno mesto je Barcelona, popolnoma izravnana. Izključeno pa ni, da se je vlada odločila za ta korak, ker se boji, da fašisti utegnejo pretrgati zvezo med Madridom in Valencijo. Na vojni fronto je zadnji teden deževno vreme zaviralo večjo aktivnost. Gen. Franco se med tem pripravljala na novo ofenzivo pred Madridom. V Londonu se velesile še vedno prerokajo radi "nevmešavanja". Ko sta Anglija in Francija pristali na predlog, da se najprej obema vojnima strankama prizna bojne pravice, nakar naj bi se šele začela pogajanja za umik tujega vojaštva iz Španije, se je Rusija tej farski postavila po robu, toda dosegla ni ničesar in pogajanja so obšla na mrtvi točki.

Washington — Številke, katere je objavil zdravstveni urad, kažejo, da je bila prva polovica tekočega leta za prebivalce Zed. držav bolj zdrava kot pa lanska. V tem času je prišlo 11.8 smrtnih slučajev na vsakih tisoč oseb, lani pa 12.0.

Minneapolis — V sredini trgovskega dela mesta sta se zrušila dva stropa trinadstropnega poslopja, v katerem se je nahajala veletrgovina s sadjem. Zastutih je bilo pod razvalinami 18 oseb, o katerih je malo upanja, da se jih najde žive.

Španska vlada je svoj sedež premestila iz Valencije v Barcelono. Naznanjeno je bilo, da se je to napravilo, da se čim bolj pospeši strnitev vseh sil naroda

Ogledalo: PREGLED EKONOMSKIH IN POLITIČNIH DOGODKOV V AMERIKI

Tragedije, komedije in zanimivosti iz življenja

Moskva — Sovjetski letalci še vedno iščejo skupino Sigismunda Levandovskija, ki je izginila brez sledu 31. avgusta, ko je bila na letu iz Moskve v Zed. države. Pred par dnevi so se podali v arktične pokrajine štirje aeroplani, ki so opremljeni za letalstvo v polarni noči. V Otta- vi v Kanadi pa se pripravljajo na drugo polarno ekspedicijo angleški polarni raziskovalec Sir Hubert Wilkins. On pravi, da je uverjen, da so ruski letalci še živi. Njegovo ekspedicijo tudi financira sovjetska vlada.

Doorn — Bivši nemški cesar Viljem, ki je 78 let star, je bil tako vesel, ko se je njegova žena Hermina vrnila iz dvamesečnega bivanja v Italiji, da je ob njenem povratku zaplesal na stopnišču svojega gradca, potem pa jo objel. Žena je bila v Italiji, da okreva od operacije na slepiču, kateri se je podvrгла pred dvema mesecema.

Toledo — Pred vhomom na avtomobilsko razstavo je te dni piketiralo 200 avtomobilskih prodajalcev, ker avtomobilski trgovci nočejo podpisati pogodbe z UAWA unijo, v kateri so prodajalci vključeni. Prodajalci zahtevajo zaprto delavnico in višje provizije.

Chicago — V prvih devetih mesecih tekočega leta je bilo v avtnih nesrečah v Ameriki ubitih 28,140 oseb, dočim je število smrtnih žrtev v istem času lani znašalo 25,710. Lani je bil New York najvarnejše veliko mesto glede prometa, letos pa stoji dosedaj na prvem mestu Milwaukee.

Berlin — V Berlinu se je nedavno mudila skupina članov Ameriške legije. Med njimi je bil tudi Isadore Gennett, član legijske postojanke v New Yorku, h kateri spadajo izključno židovski vojni veterani. Gennett je z dovoljenjem oblasti in v spremstvu častne vojaške straže položil venec pred spomenik nepoznanemu vojaku. Ampak nacija so debelo pogledali, ko so prečitali napis na traku, ki se je glasil: "Židovski vojni veterani, Maurice Krumholt postojanka, št. 18." Židovski veterani iz Amerike je bil nekaj ur "gost" berlinske policije, nakar je brez odlašanja odptoval v Pariz.

Topeka, Kans. — Mrs. Martha Mae Vauhn je po požaru v svoji mali gostilni, ki je napravila za \$1800 škode, priznala, da je ogenj sama zanetila, ker so ji račun s prodajnim davkom in z davki za socialno zaščito delali take preglavice, da se ji je kar mešalo v glavi. Rekla je, da ni nikoli dosti hodila v šolo.

Washington — Številke, katere je objavil zdravstveni urad, kažejo, da je bila prva polovica tekočega leta za prebivalce Zed. držav bolj zdrava kot pa lanska. V tem času je prišlo 11.8 smrtnih slučajev na vsakih tisoč oseb, lani pa 12.0.

Minneapolis — V sredini trgovskega dela mesta sta se zrušila dva stropa trinadstropnega poslopja, v katerem se je nahajala veletrgovina s sadjem. Zastutih je bilo pod razvalinami 18 oseb, o katerih je malo upanja, da se jih najde žive.

(Dalje na 3. str.)

Konferenca voditeljev CIO in AFL se je po tridnevem zasedanju razšla, ne da bi bila napravila kak definitiven zaključek. Vendar je razgovor vsaj do neke meje razčistil ozračje, ker sta obe organizaciji bolj jasno kot kdaj prej podali svoje stališče. Voditelji CIO so izjavili, da so pripravljene vrniti se pod okrilje Federacije, ako bi se CIO unijam priznalo avtonomijo. Zastopniki A. F. L. so predlog zavrnili ter postavili protipredlog, da se CIO kot tak razpusti, nakar bi se odločalo, katere industrije naj bi se organiziralo na temelju načel industrijskega unionizma, katere pa obdržijo stari strokovni sistem. Pogajanja se imajo ta teden obnoviti, toda obe strani sta glede možnosti sporazuma enako pesimistični. Voditelji AFL so predlog CIO očitno odklonili, ker se zavedajo, da če bi se ga izvedlo, bi najbrže ne bilo dolgo, ko bi CIO unije kontrolirale celo organizacijo.

Za Landonom, ki je imel govor prejšnji teden, se je pretekli teden oglašil še bivši predsednik Hoover, ki je v govoru v mestu Bostonu sedanjí administraciji očital vse mogoče grehe, od širjenja "polovičarskih resnic" in premišljenega vznemirjevanja sekuritnega trga pa do "brezsmiselnega zapravljanja od narodnega ji zaupanega denarja in izpodkopavanja narodove morale potom reliefne politike. Izjavil je, da kar se njega tiče, se ne bo nikoli več potegoval za noben javen urad ter apeliral na republikance, da z nezadovoljnimi demokrati formirajo enotno fronto proti New Dealu.

Največji problem, pred katerim stoji unija avtnih delavcev, ako hoče unionizirati Fordove tovarne, so zamorski delavci. Tako se je izrazil v Clevelandu podpredsednik omenjene unije Wyndham Mortimer. "Zamorski problem je težaven," je izjavil Mortimer, "in moramo se iskreno zavzeti, ako ga hočemo rešiti. Ako ne bomo sposobni rešiti tega problema, ne bomo organizirali Fordovih obratov. O tem se do danes ni dosti govorilo, ampak mi ne moremo pričakovati sodelovanja od strani zamorskih delavcev, ako jih bomo držali pri najslabših delih, kjer nimajo nobene prilike za napredek."

Preiskava raznih trustov, s katero Roosevelt že dalj časa preti, je končno vendar prišla v tek. Kot se poroča, je justični departmet te dni pričel z akcijo, da se zbere evidenco o navijanju cen pri raznem konzumnem blagu. Med prvimi komoditetami, ki jih je Roosevelt doletel za preiskavo, je časopisni papir. Cene temu papirju so v zadnjih mesecih zelo poskočile, dasiravno ga ne manjka niti ni zanj kake izvanredne zahteve. Prodiranje CIO. Iz števil, ki so bile pravkar objavljene, je razvidno, da so unije CIO dosejale izšle zmagovite v 80 slučajih izmed vsakih 100, kadar sta si CIO in AFL stali nasproti pri volitvah delavskih zaupnikov v skrh kolektivnega pogajanja v smislu Wagnerjeve postave. Tako pojasnjuje, zakaj je AFL tako

Sovjetski glavar Josip Stalin je imel pred zastopniki delavcev in "stahanovci" v kovinski in premogovni industriji, ki so bili povabljeni v Kremelj, govor, v katerem je branil "čistilno akcijo" tekom katere je bila v teku zadnjega leta menda okrog 1200 oseb, povečini višjih funkcionarjev, usmrčenih. To je bil prvi Stalinov govor v teku sedmih mesecev. V njem je dejal, da "nekateri izmed naših voditeljev žal niso razumeli, da morajo imeti enako globoko vero kot jo ima ljudstvo." Dejal je dalje: "Voditelji prihajajo in odhajajo, ljudstvo pa ostane. Ljudstvo je tisto, ki je nemrtno, vse drugo je minljivo. Vsled tega se mora znati ceniti zaupanje ljudstva."

Vladimir Maček, vodja hrvaške kmečke stranke, je po konferenci z voditelji srbske opozicije izjavil, da se je konferenca odločila za boj do konca proti režimu premierja Stojadinovića. Vlado je obtožil, da se hiti pripravljal, da bi na fašističen način preprečila realizacijo sporazuma med hrvatskimi in srbskimi opozicijonali.

V francoskem Maroku so zadnji čas izbruhnili večji nemiri, za katere francoske oblasti dolžijo odgovornosti neko "totalitarno državo" ne da bi jo navedli z imenom. V mislih imajo seveda Mussolinija, ki se je tekom svojega nedavnega obiska v i-bili proglasil za "protektorja Islama" t. j. mohamedancev.

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMISELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Narocnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za izozemstvo \$2.00

PROGRESS

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

Naslov uredništva in upravnništva: 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O. Telephone: Henderson 5811

VOL. II. NUMBER 66

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

VSAKEGA NEKAJ

KO to pišemo, se po raznih krajih širom dežele zaključujejo občinske volilne kampanje. Navadno so občinske volitve brez večje politične važnosti, zato jim ljudje izven prizadetih krajev v splošnem ne posvečajo posebne pozornosti. Letos pa imamo dvoje važnejših izjem. Vsi, ki so zainteresirani v delavsko gibanje, napeto čakajo, kaj se bo zgodilo v Detroitu, kjer imajo CIO unije svojega kandidata za župana kot tudi za več sedežev v mestni zbornici. Ako bi se zgodilo, da bi delavstvo doseglo znatnejši uspeh ali ako bi iz volitev celo izšlo zmagovito, bi bil to brez dvoma zelo pomemben dogodek, kajti Detroit je peto največje mesto v deželi in je bil do novejšega časa najmočnejša trdnjava industrijskega fevdalizma in "openšaperskih" interesov. Politična zmaga CIO v Detroitu bi bila ogromne moralne važnosti za delavstvo širom dežele, kajti taka zmaga bi dala pobudo in pogum k sličnim akcijam po drugih mestih.

Z daljše perspektive je morda celo pomembnejše, kakšen bo rezultat županskih volitev v New Yorku, kjer vsled posebnih okoliščin, pod katerimi ponovno kandidira župan La Guardia, mnogi vidijo zapledek politične akcije, iz katere utegne zrasti nova politična stranka, ki bo pritegnila pod svoje okrilje unioniste, farmerje, progresivne in radikalce. To naj bi bila nekaka federacija vseh naprednih političnih struj po vzorcu Labor partyja v Angliji, ki naj bi napravila konec tragični razdvojenosti, ki je od nekaj najbolj značilna poteza delavskih in radikalnih političnih gibanj v Ameriki.

V tej zvezi se je vredno spomniti dejstva, da je Amerika še vedno ena izmed redkih dežel, kjer ima ljudstvo v rokah vso politično oblast ter si po svoji volji in razsodnosti izbira zastopnike in javne urade. Zadnja svetovna vojna ni napravila sveta "varnega za demokracijo", temveč s kaosom in povečanjem bede, ki je sledilo, je dejansko ustvarila teren za zadavljenje demokracije po mnogih deželah, ki so je poprej imele vsaj nekoliko. Vendar v Zed. državah se na srečo to e ni zgodilo. In če bo delavstvo čuječe in bo svoje pravice znalo rabiti, ni nobenega vzroka, zakaj bi se kaj takega sploh kdaj moglo zgoditi.

Če pomislimo, da sta poleg Amerike danes samo še dve veliki deželi na svetu — Francija in Anglija — v katerih ljudstvo uživa neomejeno svobodo kritike v javnih zadevah ter samo odloča, kdo naj sprejema in izvršuje zakone, potem šele začnem pojmovati in upoštevati pravice, ki jih posedamo kot državljani te republike. Živeti v taki deželi v dobi, ko se demokracija vsepovsod bori za življenje, je nekaj tako dragocenega, da bi to v polni meri spoznali šele tedaj, ako bi se nenadoma znašli v takem položaju, v kakršnem se n. pr. nahajajo naši Primorci. Ni gol slučaj, da je med slovenskimi prostovoljci, ki se v Španiji borijo za demokracijo, največ naših ljudi iz primorskih krajev. Oni vedo, kaj pomeni, živeti v suženjskih razmerah.

Naši preprosti delavci, ki so prišli v Ameriko iskat malo večjega in boljšega kosa kruha, kot so si ga mogli zaslužiti onostran oceana, so zgodaj tekem svojega bivanja v Ameriki spoznali možnosti za razvoj in napredek v deželi, ki je zgrajena na principih svobode in demokracije. Dokaz temu je bila hitra rast in velika jakost našega javnega udejstvovanja, čigar vrhunec tvorijo naše centralizirane bratske podporne organizacije. V teh organizacijah in pa v številnih drugih aktivnostih, zlasti kulturnih, so naši naseljenici dali duška stremljenjem, ki v tesnih razmerah starega kraja ni moglo priti do izraza. Tako se nam danes nudi navidežno protislavna situacija, da smo ameriški Slovenci, dasiravno raztreseni širom ogromne Amerike, bolje organizirani in da imamo faktično ožje medsebojne stike kot pa jih ima naš človek kjerkoli drugje na svetu.

Ampak kot povsod, tako je tudi tukaj še vedno dovolj prostora za izboljšanje. Čaka nas še mnogo dela in izvršiti ga moramo mi, ki se zavedamo njegove važnosti. Za nas, ki smo člani SSPZ, pride prva v poštev naša lastna organizacija. Porabimo torej zlasti prihodnja dva meseca, ki nam še preostajata od takeže kampanjske dobe in privedimo pod njeno okrilje čim več novih članov, da bomo potem, ko bo kampanja "Kolesa napredka" zaključena, lahko vsi rekli, da smo nekoliko pri- mogli k njenemu uspehu.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

V nekaterih državah je že ali se bo v kratkem odprla lovska sezona. Mnogo naših članov je lovcev, kateri bodo šli preizkusiti svoje pihalnike. Svoje čase sem bil tudi jaz navdušen lovec, to posebno v mladosti, ko nam je bila največja zabava nagajati lovskim čuvajem. Imel sem star pihalnik, vrag ga vedi, katerega leta je bil narejen, vem le, da je bil pri hiši najbrž toliko časa, kakor je bila hiša sama stara. Veliko težavo sem imel z nabavo municije. V orožarnah, kjer so prodajali smodnik, namreč v Ljubljani, si istega dobila le, ako si imel dovoljenje od župana ali od kakoga pooblaščenega loveca. Pa smo imeli srečo v starem kraju za take stvari v osebi jajčarice, katere so se razumele na vse take reči, kje se dobe, in tako sem tudi jaz po posredovanju naše špede jajčarice dobil potrebni smodnik in svinčena zrnca.

Nobene stiske ni bilo dobiti zajca. Po hribih okrog naše vasi jih je bilo obilo. Bolj težko pa je bilo dobiti lisico in ker so bile njene keže precej drage, so zamikale tudi mene. Na koncu, kjer vodi pot v Laz, sem stal za drevesom neki večer. Ko se je ravno dobro zmrznilo, sem nad seboj v hribu slišal stopicanje po listju. Lisica bo, sem si mislil, kajti zajca sem poznal po skoku, četudi ga nisem videl. Držal sem pred seboj svoj pihalnik ter samo čakal trenutka, ko se lisica pokaže na moj cilj. Lisica je res prilezla na cilj mojega pihalnika. Pomeril in sprožil sem. Lisica je obstala in obstal sem tudi jaz sam. Kaj to, da ni počilo? Odprem petelina vnovič. Lisici pa ni bilo všeč to moje obriranje, pa je šla. Prokleti kapselni! Vse stare puške so bile tako narejene, da si moral rabiti male kapselne za užigalni naboj. Ako se ti je kapsel malo zmčnil ali ako je bil feder na petelinu prešibak, se ni vžgalo in namesto pričakovanega bum... je naredilo samo pek! — pa ti je ušlo, kar si imel na cilju.

Prihodnji večer sem to napako skušal odstraniti. Pritisnil sem kapsel tako trdno na cilinder, da sem bil gotov, da ako petelin le malo udari, pa bo zadostovalo. Zopet je prišla lisica ravno po isti stezi kot prejšnji večer. Ko sem na koncu pihalnika kaj zazrl rujavo dlako, sem sprožil. Bum... je odmevalo po mirni tišini. Čakal sem nestročno, da se izkadi, kajti tisti pihalniki so napravili dima, da je bilo nemogoče takoj videti, ali si zadel ali ne. Razkadi se je in jaz sem v svoje največje veselje zapazil, da sem jo zadel in kako je le s težavo skušala uiti. Skočil sem za njo ter pri tem zamahnil s puško po njej. Pozabil sem, da sem imel v roki puško in ne kol, zamahnil enkrat in v roki mi je ostal le en del puške. Lisico sem končno dobil, a sem poleg nje prinesel domov tudi dve puški. Z udarcem sem jo prelomil na dvoje. Poklical sem skupaj stare izkušene ravšice, kateri so razumeli, kako jo sleči, da koža ni preveč poškodovana. Ko je bila koža gotova za naprodaj, sem jo pokazal jajčarici Špeli. "Tri krone ti

dam zanjo in nič več," je rekla Špela. "Tri krone samo?" sem odvrnil, "ne, za tako malenkost je ne bo nihče dobil. "Špela," sem dostavil, "červavo sva do sedaj vedno barantala, za ta denar ti lisice vendar ne morem dati, ker je vredna več. Sam grem v Ljubljano ter jo prodam." "Poskusi," je rekla, "a vem, da ti bo žal."

Zavil sem torej kožo v debel papir ter se odpravil v Ljubljano. Navadno sem tja hodil peš, a za loveca, kateri je ustrelil lisico, se vendar ne spodobi, da bi hodil peš, zato sem vzel vlak. V Ljubljani sem stikal po ulicah, kjer bi videl kaj podobnega v kakem izloženem oknu. V Prešernovi ulici sem videl v izložbi ravno tako našopano kot sem jo imel zavito jaz. Stopil sem noter ter čakal, da so se drugi kupci razšli. Nobenemu nisem zaupal, bal sem se, ako me vidi kateri izmed drugih, da me lahko ovadi, kajti postavno je nisem ustrelil. "No, koga bi pa vi radi, gospod?" Ponosem na ta naziv sem se še enkrat ozrl naokrog, potem pa previdno odvrnil: "Lisičjo kožo prodajam." Govoril sem čisto tiho. Trgovec jo je razprostrl na pultu, obrnil parkrat nakrog, potem pa vprašal: "Kdaj ste jo ustrelili?" Povedal sem, da mesec nazaj, v resnici pa je bilo tri mesece. Ni res, je rekel trgovec. "Ta žival je bila ustreljena pred tremi meseci. Manjka ji eno lepe ruderčaste dlake po hrbtu, katero ima lisica le v mrzlih zimskih mesecih, ko ima njena koža največjo vrednost. Dve kroni vam dam zanjo. Če jo daste, dobro, če ne, tudi."

Molče sem zavil kožo nazaj v papir ter odšel naprej po drugih trgovinah. Pa kakor da bi bili vsi zmenjeni, povsod je bilo eno in isto. Prekmalu ustreljena, nima cene. Pozno popoldne sem jo potem v neki trgovini prodal za dve kroni in pol. Domov sem uvaženo šel peš ter računam. Osem večerov sem jo čakal po tri ure, skupaj 24 ur. Ko sem jo ustrelil, sem razbil puško, ki me bo stala najmanj 7 kr. za popravilo, pol krone sem obljubil sosedu, ki mi je lisico pomagal odrediti. Za vozni listek sem plačal 40 krajcerjev, dva krajcerja za prevoznino čez Savo, 25 krajcerjev sem zajedel na poti. Skupaj sem imel stroškov 7 kron in 92 krajcerjev, za kožo pa dobil dve kroni in pol.

Od tistega časa so lisice svobodno lajale po bližnjih hribih. Take potrate si takrat nisem mogel privoščiti. Pozneje ko sem moral v vojsko, sem imel na razpolago dovolj smodnika in pušk, pa me je veselje do tega popolnoma minilo. Kljub temu privoščim našim lovecem vso srečo, vem pa, da bo za marsikoga lov drag, kot je bil moj lov z lisico. A kaj zato, lov, kakor vsaka druga zabava, ima svojo posebnost in kdor je v resnici navdušen za lov, je finančna stran pozabljena, kakor hitro pride kaj pod muho. Pozdravljeni lovci, pucajte, ko pride vaš dan, pri tem pa ne pozabite našega lova brez puške za člane naše kampanje.

Sem in tja

William Candon

Danes se hočem nekoliko pomniti s celokupnim članstvom, kakor tudi z ostalimi občinstvom, posebno pa z onimi, ki nameravajo potovati prihodnje pomlad v staro domovino. Kot vam je znano, obhaja Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza prihodnje leto 30-letnico svojega obstoja. Pred 30 leti so naš pionirji, katerih je še malo število živih, položili temelj naši vrli organizaciji. Za proslavo tega dogodka je glavni odbor sklenil, da se priredi turo v našo rojstno domovino. Vse priprave in vodstvo je gl. odbor povzročil Skupnim društvom v Clevelandu, da ista skrb za potovanje v staro domovino. Skupna društva so povzela potrebne korake ter izvolila odbor treh članov, ki ima polno moč izpeljati turo v korist in dobrobit članstva, kakor tudi ostalih rojakov. V ta odbor so izvoljeni sledeči: Krist Stokel, 6622 Bonna Ave., Frank Pucel, 17921 Delavan rd.,

in Wm. Candon, 1058 E. 72 St.; zadnji kot korespondenčni tajnik. V pomoč si je dobil odbor še sobrata Aug. Kollandra, ki je ob enem agent parobrodskih družb. Kdor torej namerava potovati prihodnje leto v staro domovino, naj se zglesi ali vpraša za informacije enega izmed gori omenjenih. Vpraša se tudi lahko direktno na gl. uradu S. S. P. Z. Gori omenjeni odbor je na svojem sestanku sklenil sledeče: Prvič, da nihče ne bo potoval brezplačno, kajti edinole na ta način se bo preprečilo morebitno poznejše prerakanje. Provizijo, ki se jo bo dobilo od parobrodne družbe se bo razdelilo med potnike, ki se priglasijo. Drugič, odbor si je izbral največje ladjo, t. j. Normandije od Francoske linije, katera odpluje iz New Yorka dne 18. maja 1938. To je dan, določen za izletnike v staro domovino. Ta ladja je \$18 do \$25 dražja od drugih, ima pa vse mogoče udobnosti in vozi samo štiri dni preko morja, dočim manjše in cenejše vozijo od pet do osem dni. Odbor se je odločil za veliko in nekoliko dražjo ladjo, ker je smatral, da bo s tem ustreženo večini. Saj bomo šli samo enkrat in mnogo jih bo, ki bodo prvič po dolgih 25 ali 30 letih zopet videli svojo rojstno domovino. Zakaj bi torej za obisk rodne grude ne plačali par dolarjev več, kar jim zajamči udobno in varno vožnjo ter dobro postrežbo, kakršna ugaja našim ljudem, bodisi kar se tiče hrane ali drugega. Znano je, da se naši ljudje, ki so potovali z omenjenim parnikom Francoske linije, o njem zelo pohvalno izražajo.

Tretjič je bilo sklenjeno, da se izletniška skupina po prihodu na cilj razdruži, kajti gotovo je, da vsi ne bomo skupno potovali nazaj isti čas. Nekateri se bodo dalj mudili v domovini kot drugi. Uredilo se bo torej tako, da bo vsak lahko šel nazaj, kadar bo hotel iti in to s katerokoli ladjo Francoske linije. Cena drugih manjših parnikov je nižja, torej bo v takem slučaju dobil razliko v voznini preko morja povrnjeno. Vožnja po železnici od Havre do Trsta je veliko cenejša kot iz Havre do Ljubljane. Razlika je ta, da ako gredo potniki do Trsta si morajo preskrbeti ladjo in vse ostalo za nazaj v Trstu, medtem ko se za druge, ki potujejo direktno v Ljubljano, vse to uredi v Ljubljani. Kakor bo večina odločila, tako se bo pa ravnalo.

V nekaj dnevih bodo poslana na vsa društva Zveze vprašanja in pojasnila, cene in drugo, tako da bo lahko vsak uradnik nekoliko med svojimi rojaki poagital za potovanje v staro domovino, da bo izlet tem popolnejši. Kdor je namenjen prihodnje leto v staro domovino, naj se obrne na gori navedene za pojasnila. Da se vsakemu, ki se prijavi, zasigura prostor, je odbor sklenil, da se zahteva kot predplačilo vsoto \$10, katera se povrne, ako se oseba premisli ali ne more takrat potovati. O tej turi bo od časa do časa poročam v glasilu Napredek, kakor tudi po drugih naših časopisih. Ne pozabimo pa kampanje za nove člane, katera je v teku samo še dva meseca. Vsi na delo za večjo SSPZ!

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

SMRT ČLANA

Johnston, III. — Pretekli teden sem poročal, da smo pri našem društvu št. 67 izgubili člana John Pleše, 21. oktobra je pa smrt zopet posegla v naše vrste in nam vzela Franka Aubela iz Stiritzta. Smrt je našel pri delu, ko se je zrušila najplast kamnja. Pokojni zapuščila žalujajo soprogo in tri odrasle hčere. Kot vidite, nesreča nikoli ne počiva in nihče ne ve, kdaj njega zadene. To naj bi bilo v opomin vsem, ki še ne pripadajo podpornemu društvu, da se mu pridružijo, dokler ni prepozno. Opozorite svoje prijatelje, da pristopijo k SSPZ. Pokojnemu bratu bodi lahka tuja zemlja, družini pa moje sožalje!

Valentin Hrvatic, tajnik.

DOMAČA ZABAVA

Givard, Ohio. — Naše društvo št. 18 priredi dne 24. novembra t. l. domačo zabavo, ki se bo vršila v Nagodetovih prostorih. Začetek ob 7. uri zvečer. Za lačne in žejne bo skrbel veselilni odbor, za plesateljine pa John Galeti. Vstopnina prosta, vsako dobrodošel.

Člani in članice, ki še niste plačali \$1.00 v društveno blagajno, pomnite, da december je zadnji mesec v letu in kdor do tedaj ne bo plačal \$1.00, tajnik tudi rednega asesmenta ne bo vzel od njega.

Bratski pozdrav!

J. Rovani, tajnik.

POZIV NA SEJO

Cleveland, Ohio. — Članstvo društva Složne Sestre, št. 120 SSPZ, se uljudno vabi na prihodnjo sejo dne 10. novembra ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih. Na dnevnem redu je več važnih zadev, zato je potrebno, da se vdeležite v večjem številu kot po navadi. Sestre, vse na delo in pripeljite vsaka eno novo članico. Imamo le še dva meseca kampanje, torej požurite se! Prosim vas tudi, da bi bolj redno plačevali svoj asesment. Ne zanašajte se na društveno blagajno, ker ta ni preveč obložena.

Torej na svidenje 10. novembra na seji!

Agnes Jeric, tajnica.

JESENSKA ZABAVA

Chicago, Ill. — Članstvu društva in javnosti se sporoča, da naše društvo Gorenjec, št. 104 SSPZ, priredi v soboto dne 20. novembra jesensko zabavo. Vršila se bo v V. Fleinerjevi dvorani, 1638 Halsted Ave. Začetek ob 8. uri zvečer. Prosi se, da bi okoliška društva ne prirejela zabav na omenjeni dan, ker po tem je slabo za vsa društva. Vabijo se vse člane in članice, da se vdeležijo v polnem številu in da pripeljejo tudi svoje prijatelje. Čim večja je vdeležba, tem boljša je zabava, torej glejte, bratje in sestre, da boste pridno agitali za to veselico. Za ples bo igrala dobro poznana godba Torni Omerza and His Pal Noters. Člani, ki še nimate vstopnic, se vdeležite seje dne 5. novembra. V predprijavi je cena vstopnicam 25c, pri blagajni pa 35c. Ne pozabite tega večera, ker bo dosti zabave in veselja, v petek 5. novembra pa se gotovo vdeležite seje, da bomo mogli kaj sklepati za napredek organizacije. Na svidenje!

Frank Sustarsic, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 28

Madison, Ill. — Poziva se sve člane in članice, da pridejo na sejo dne 7. novembra ob 1 uri popoldne, kajti društvene seje so važne za napredek naše organizacije SSPZ. Ako se član redno vdeležuje seji, ni potem nobenega pregovarjanja glede sklepov, torej pridite na sejo in opozorite druge. Vršila se bo v navadnih prostorih v dvorani br. M. Brnčiča, 1400 Madison Ave. Na tej seji boste prejeli glasovnice za plošno glasovanje, ki se vrši radi spremembe nekaterih točk v pravilih. Vsa nadaljna pojasnila boste dobili na seji 7. novembra.

M. Lisac, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 52

Somerset, Colo. — Društvo št. 52 je na svoji oktoberski seji sklenilo, da mora vsak član tega društva plačati poleg rednega asesmenta še 25c v društveno blagajno. Vse člane se prosi, da to obveznost poravnajo na redni seji za mesec november ali pa december. Kakor vam je že znano (Dalje na 3. str.)

Pa brez zamere...

O zanimivem slučaju se poročila iz Jugoslavije. Neka hrvaška kmetica je bila klicana na zagovor na pritožbo njenega moža, da mu devlje stenice v posteljo. Preiskovalni uradnik je bil skeptičen glede nenavadne obtožbe, potem pa je kmetica sama priznala, da je res, kar pravi mož. Rekla je, da je strahovito ljubosumen in da jo je dan za dnevom pretepal, hotoč izsiliti iz nje priznanje, da ima razmerje z drugimi moškimi. Da bi se maščevala nad njim in pa da bi njegovi glavi in rokam dala kakoga drugega posla, je začela zbirati stenice v mal vrč ter jih vsake večer tajno devala v njegovo posteljo. Iz tega se da sklepati, da vsaka stvar na svetu služi kokemu koristnemu namenu. Stenice so torej dobre za preganjanje ljubosumnosti.

Listi poročajo, da se bo mladi egiptovski kralj Farouk oženil in da si je za svojo življensko družico izbral hčerko egiptovskega vrhovnega sodnika. Fant je očitno slišal o težavah, ki jih ima s sodnijami Roosevelt, pa noče riskirati, da bi vrhovna sodinja njegove postave metala v koš, češ, da niso ustavné.

Neka filmska igralka, ki je poprej nastopala na gledaliških odrih, se pritožuje, da ni v ljubezenskih prizorih, katere se snema za filme, nobenega užitka. Pravi, da filmski igralci poljubljajo kot konji. Primera je res originalna, ampak omenjena igralka naj se pazi, ker odgovoriti bi se ji dalo, da na konjsko poljubljanje se more razumeti edino ženska, ki je sama prava kobila.

Ako kdo misli, da je Napoleon in se nihče ne strinja z njim, ga pošljajo v norišnico. Če pa kdo misli, da je Napoleon in se najde dovolj prismuknjencev, ki mu verjamejo, postane fašistični diktator.

Bivši predsednik Hoover je v svojem zadnjem govoru naznanil, da ne namerava nikoli več kandidirati za noben javni urad. To je logična, dasiravno malo kasna izpoved, če se pomisli, da so mu volilci že pred petimi leti precej jasno dali razumeti, da so ga v tej nameri pripravljali z vsemi močmi podpirati.

Niso nečimerni vsi ljudje, ki si dandanes barvajo lase. Mnogi to delajo, da bi zakrili sive lase. Radi ljubega kruha!

Veda je odkrila, da spolni hormoni, pridobljeni iz konjske krvi, povzročijo, da nerodovitne ženske lahko postanejo matere. To je seveda nenaravno. Kaj bo neki na to rekla sveta cerkev, ki se sicer zelo navdušuje za obilen zarod, ampak nič manj ostro ne obsoja porabo vsakih "nenaravnih" sredstev, kadar služijo kontroli porodov.

V švici izdelujejo ure, ki nimajo ne ciferplaca ne kazalcev. Samo na knof se pritisne, pa pove, koliko je ura. Danes je res že vse narejeno na knofe. Znanost nam pove, da je človeški rod šel skozi razne stadije razvoja, ki se jih nazivlja po stvarih, ki je bila za gotovo dobo najbolj značilna. Tako je bila lede- na doba, kamenita doba, bronasta doba itd. Rodovi, ki bodo prišli za nami, ne bo treba, da bi bili v zadregi, kadar bodo iskali primerenega imena za našo dobo. Krstili jo bodo lahko za knofovo dobo.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVljena 1908 INKORPORIRANA 1909
GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1393 E. 47th St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blaginjak, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MARN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCED, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVEL, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

NA ZAPAD...

(Potpisne beležke — piše Paul Berger)

Dosedaj se v mojem življenju še nisem vozil in ne potoval in tudi ne videl tako zalostnega romanja ali potovanja kot je v tej "solnati puščavi", in radi tega kot je bila pot dvakrat daljša kot bi bilo računati po miljah. Kot je vsake stvari konec, je bilo tudi te ceste in puščave, in pred nami se je odpirala "krščanska dežela". Polagoma je prišlo ob cesti "zeleneti" in čim bolj smo se bližali mestecu Murray, v državi pravovernih mormoncev, tem prijaznejša je bila okolica.

Murray je zelo prijazno mesto, zelo čisto. Ker je čas hitreje tekkel kot je načrt veleval, sem sklenil obiskati samo rojaka Edwarda Hoffmana, ki vodi trgovino z mesom in grocerijo. Brez vsakega povpraševanja sem z lahkoto dobil trgovino, toda usoda je bila zopet nemila, nisem ga dobil v trgovini kot sem upal. Njegova soproga, ki je bila v trgovini in hčerka sta mi pojasnili, da je bil Edward bolan, dalj časa v bolnišnici, in sedaj se zdravi doma. Kljub zapuščeni v trgovini me je hči peljala na dom, kjer smo nekoliko pokramljali o časih pred 12 leti, ko smo bili skupaj.

Od Murray štiri milje severno je glavno mesto mormoncev, Salt Lake City, ki je svetovno znano in menda edino mesto v Združenih državah, kjer redno izmivajo ceste z vodo iz jezera, tako da so ceste in ulice vedno "praznično omite" in ne bi bilo preveč dobro za one, ki pobirajo čike po tleh, ker teh ni videti. Istotako ni nobene druge "zverjadi", ki se gostila ob odpadkih. S soprogo sva se menila, da kadar bomo imeli v Chicagu "naše councilmane", bomo takoj zahtevali, da posnemajo mormonce, in pri tem mi je rekla: "Ja, pa samo pri čiščenju ulic in cest, ne pa v drugih zadevah." Kot je vsem znano, mesto Salt Lake City je ob jezeru enakega imena in nekateri učeni ljudje hočejo dovedati, da bo tega jezera kmalu zmanjkalo, da je vsako leto manjše. Koliko je na tem resnice, ne vem, ker se nisem potrudil, da bi ga meril in me tudi ne veseli; soli sem se "na jedel" v solni puščavi. Državna hiša, "Capitol" je nekaj znamenitega. Postavljena na vrhu grica in poleg tega so še izredno široke kamnite stopnice do glavnih vrat. Ta "Capitol" se mi je najbolj dopadel od vseh 18, kar sem jih že videl na potovanjih po Zdr. državah.

V mestu samem so izredno

lepe trgovske hiše in med njimi je najbrže najbolj impozantna ona trdke Kresse & Co., ki bo najbrže največja, kar jih ta družba lastuje. V ostalem so pa slične drugim v velikih mestih in v splošnem tudi ni kaj posebnega videti. Vsled tega sva jo mahnila k mormoncem, t. j. v njih glavni stan, ampak ne mislite, da zato, ker sem se hotel spisati vnjih vero.

Njih glavni stan se nahaja v sredini krasnega parka, ki obsega več mestnih četrti (blokovi). Deloma je obdan z visokim zidom, deloma pa z visoko železno ograjo. Naš vodnik je bil mladenič, ki se je prekrstil, t. j. da je odstopil od "naše" vere k mormonski. Za vzrok ga nisem vprašal. Pojasnil je, da so zid postavili ob času ene prejšnjih depresij in vposleni da so bili samo pravoverni mormonci; drugih niso hoteli vposeliti. V tem parku je tudi postavljen spomenik galebom, ki so po pojasnilu vodnika ob neki priliki, ko so kobalice grozile uničiti vse zelje, prišli v tišočih in požrli do zadnje kobalice, potem pa zopet odleteli. V zahvalo imajo sedaj krasen spomenik.

(Dalje prihodnjič)

DOPISI ČLANSTVA

(Dalje iz 2. str.)

no, sem se 25. oktobra preselil, zato želim, da upoštevate to naznanilo. Kateri ne bodo plačali asesmenta na seji, bodo to lahko storili pri bratu predsedniku Thomas Zaky, ali pa pri meni na domu v Paonia, Colo. Victor Koklich, tajnik.

KONCERT Z IGRO

Chicago, Ill. — Moško pevsko društvo "France Prešeren" priredi letos kot običajno zopet svoj jesenski koncert, ki se bo ob jezeru enakega imena in nekateri učeni ljudje hočejo dovedati, da bo tega jezera kmalu zmanjkalo, da je vsako leto manjše. Koliko je na tem resnice, ne vem, ker se nisem potrudil, da bi ga meril in me tudi ne veseli; soli sem se "na jedel" v solni puščavi. Državna hiša, "Capitol" je nekaj znamenitega. Postavljena na vrhu grica in poleg tega so še izredno široke kamnite stopnice do glavnih vrat. Ta "Capitol" se mi je najbolj dopadel od vseh 18, kar sem jih že videl na potovanjih po Zdr. državah.

"Prešeren" je še vedno in v vseh svojih koncertih pokazal, da se trudi, da zadovolji vdeležence in tudi za prihodnji koncert ima program jako lepo razčlenjen, tako da bo vsakemu udeležencu v članski oddelki SSPZ v popolnoma izčrpanem telesnem stanju, a je bil sprejet kot vsak zdrav človek.

di več prijateljskih zborov in na programu bodo tudi kvarteti in solisti. Kot se sliši, se bodo kosali, kdo bo odnesel prvenstvo.

Po zaključku petja pa bo predstavljena zanimiva igra "Radi oreha". Je to jako lepa in pomenljiva igra. Dva kmeta se spreta radi orehovega drevesa, ki jima meji travnike. Oba sta prepričana, da sta lastnika drevesa. Zgodi se, da je sporno drevo ponoči na skrivnostni način našagano, kar napravi veliko skrbi kmetu Gričarju. Ko nastane nevihta, se drevo podere in to baš v momentu, ki se nahaja v bližini Gričarjeva hči Marjetice. Lep je prizor, ko prihitijo kosci in grabljice na pomoč Marjetici, ko ji padajoče drevo preti s smrtjo. V tej igri boste videli, kako se zemlje lačni kmetje pripravajo med seboj za prazen nič. Dostikrat se toliko časa ne spametujejo, dokler jim advokati in sodnja vsega ne pobero. Šele ko jim pride beraška palica v roke, se jim prično odpirati oči.

Kogar veselijo lepe igre, naj gotovo ne zamudi "Prešernove" prireditve. Istotako ljubitelji lepe slovenske pesmi. Upam, da se zavedate, da so pevski zbori odvisni od vaše pomoči in obilne vdeležbe. Po programu bo izstopna zabava v obeh dvoranah z izvrstno in dobro poznano godbo. Torej na svidenje!

Victor Zupancic.

Pokojni člani

V South Forku, Pa., je 9. oktobra padel raz stopnic Mirko Grgrich in si zlomil devet reber. Prihodnji dan je bil v opasnem stanju prepeljan v Mercy bolnišnico v Johnstownu, Pa., kjer je 14. oktobra podlegel poškodb.

Pokojni je bil star 51 let, oženjen ter doma iz Kučevnice v občini Metreč v Karlovschem okraju na Hrvaškem. Bil je 20 let član društva št. 152 SSPZ.

V bolnišnici v Benton, Ill., je 13. oktobra preminul John Pleše v starosti 65 let. Bil je dalj časa bolan. Imel je trgovino v bližnjem Bucknerju, Ill.

Pokojni je bil doma iz Rane gore v okraju Vrbovsko na Hrvaškem. Tu zapušča dorastlo družino. Bil je član društva št. 67 SSPZ v Johnston Cityju, Ill., h kateremu je pristopil pred 27 leti.

V svojem rojstnem kraju, v Evelethu, Minn., je 6. oktobra umrl 25-letni mladenič Joseph Usnik ml., kjer zapušča starše, brata in sestre.

Pokojni je bil član društva št. 117 SSPZ, h kateremu je pristopil v starosti sedmih let kot član mladinskega oddelka.

V Clevelandu, O., kjer je bil rojen, je 14. oktobra za večno zaspal 19-letni mladenič Frank Mihevc, zapustivši starše, brata in sestre.

Ko mu je bilo pet let, so ga starši vpisali v mladinski oddelki SSPZ pri društvu št. 27 v Forest Cityju, Pa., odkar pa se vršil v nedeljo 7. novembra v dvorani SNPJ. Pričetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina je v predprodaji 35c, pri vohu je 40c, kar je zelo nizko za program, ki bo izvajan.

"Prešeren" je še vedno in v vseh svojih koncertih pokazal, da se trudi, da zadovolji vdeležence in tudi za prihodnji koncert ima program jako lepo razčlenjen, tako da bo vsakemu udeležencu v članski oddelki SSPZ v popolnoma izčrpanem telesnem stanju, a je bil sprejet kot vsak zdrav človek.

V mladinskem oddelku so člani zavarovani pod takozvani nima začasnimi certifikati, ki

postanejo neveljavni, kadar član izpolni 18. leto.

Ako bi bil ta član zavarovan pod takim certifikatom pri kakšni inšurenc kompaniji, bi njegovega članstva gotovo ne obnovila pod drugim "stalnim" certifikatom. Kaj takega zamorejo storiti le bratske organizacije, ki niso ustanovljene za dobiček posameznikov, temveč za dobrobit svojih članov.

Ta slučaj kaže, da bratska podporna organizacija ne pusti člana na cedilu, kadar je v nesreči.

V Yale, Kans., je 23. oktobra umrl Joseph Grošelj v starosti 58 let, po kratki bolezni. Doma je bil iz Loke, v občini Aržiše pri Litiji. Tukaj zapušča družino. Pokojni je bil član in večletni tajnik društva št. 14 SSPZ. Vodil je tajništvo društva, ko je umrl. Bil je tudi član SNPJ.

Po daljši bolezni za srčno holo je 22. oktobra v Pueblo, Colo. preminul 55-letni John Horvat, rodom iz Suhorja v črnomeljskem okraju na Dolenskem.

Bil je član društva št. 60 S. S. P. Z. v Pueblo, Colo., kjer zapušča družino.

V Morganu, Pa., se je 26. oktobra smrtno ponesečil v premogorovu Frank Likar, star 46 let. Pokojni je bil doma iz Hottovlja, občina Trata pri Kranju na Gorenjskem.

Tu zapušča družino. Bil je član društva št. 89 v Syganu, Pa.

OGLEDALO

(Dalje s 1. str.)

Columbus — Pri prihodnjem zasedanju ohijske legislature bo predložen zakonski načrt za steriliziranje posiljevalcev in drugih spolnih kriminalcev.

London — Neki angleški častnik, ki je rodom Indijec, je sem sporočil, da je neka Indijka v severni Indiji nedavno porodila šestorčke in da so vsi otroci živi in zdravi.

Goshen, Ind. — Mrs. Marjorie Messingale, ki je stara šele 14 let, je bila pred sodnijo spoznana na krivim radi pretepanja svojih treh pastorkov, med katerimi je najstarejši star pet let.

INOZEMSKA KRONIKA

(Dalje s 1. str.)

čiji vrne nekdanje kolonije, dasiravno ni bila čisto nepricačkavana, zbudila v Londonu in Parizu vse prej kot prijetne občutke.

Angleški zunanji minister je prvi reagiral na Mussolinijevo izjavo glede bivših nemških kolonij. V rezkem govoru pred parlamentom je svaril Mussolinija, da preneha s svojimi "skrajno nevarnimi diplomatskimi metodami, obstoječih iz neprestanih groženj in ultimativov." Člani parlamenta so Edenovim besedam navdušeno pritrjevali, potem pa je zbornica s 363 glasov proti 141 izrekla vladi zaupnico zastran njene zunanje politike. "Mi smo pripravljene z vsakomur sodelovati, toda diktirati si ne bomo pustili od nikogar," je izjavil Eden. V trenutku, ko je Eden govoril v parlamentu, je največja angleška križarka "Hood" priplula v Barcelono, da preišče potopljenega nekega nadaljnega angleškega tovornega parnika, o katerem se poroča, da ga je ob katalonski obali bombardiral neki piratski aeroplan, katerega je pilotiral Mussolinijev sin Bruno.

Bolgarski kralj Boris je pretekli teden dospel v London na enofedenski obisk, v upanju, da doseže legaliziranje velike bolgarske armade. V smislu mirov-

ne pogodbe bi bolgarska armada ne smela šteti več kot 33,000 mož, vlada pa trdi, to ne zadostuj eniti za vzdrževanje miru in reda v državi.

Poljska preganje komuniste. V raznih krajih na Poljskem so se zadnji teden vršili veliki procesi proti komunistim. V zapor od treh do deset let je bilo obsojenih 34 oseb. Med obsojenimi so tudi štiri ženske.

Oboroževanje v Franciji. Iz državnega proračuna, ki ga je predložil finančni minister Bonnet, je razvidno, da bo Francija prihodnje leto potrošila za obrambo \$784,829,000.

"Boj proti komunizmu". Vatikani je pred dnevi objavil na katoliške misijonarje širom sveta apel, da vodijo neizprosno boj proti komunizmu. V njem je rečeno, da se v boju proti komunizmu nima posluževati samo molitev, temveč da je treba nastopiti z "dinamičnim krščanstvom". V tem prav-

cu se urgira vzgojo duhovnikov domačinov v paganski deželah ter pospeševanje miru med delom in kapitalom. Apel je bil očitno objavljen, da bi se po pravilo porazni vtis, ki ga je napravila vest, da je bilo misijonarjem na Daljnem vzhodu naročeno, da v vojni med Japonci in Kitajci nudijo vso podporo Japoncem, ker se slednji tudi borijo proti "komunizmu".

Obisk vojvode Windsorja v Nemčiji, kjer je bil osebni gost diktatorja Hitlerja, je izzval celo ploho različnih govoric. Nekateri opazovalci sodijo, da se je bivši angleški kralj bodisi vede ali nevede dal uporabiti kot orodje nacijske propagandne mašine. Po povratku iz Nemčije je bivši kralj pred anglo-ameriškim klubom imel govor, v katerem je rekel, da je "srečen zakonski mož", in da z ženo ne nameravati živeti v brezde-nim krščanstvom". V tem prav-

čin "pomagati pri reševanju resnih problemov, pred katerimi stoji današnji svet." Dvojica bo v kratkem dospela na obisk v Zed. države. Za eno uro se bo ustavila tudi v Clevelandu.

New York — Veliki parnik "Leviathan", ki je pod nemško zastavo nosil ime "Vaterland" in je bil tedaj največji parnik na svetu, bo vzeta na kose in prodan kot staro železo. Parnik, ki ga je Amerika zaplenila ob vstopu v svetovno vojno, je bil že tri leta privezan ob molu brez vsake rabe.

C.I.O. OVRATNICE

PO 25c

Krasno barvane C.I.O. črke na moških ovratnicah. Prodajajo se po vseh industrijskih mestih. Delavci sezite po njih. Pri večjih naročilih popust.

Pišite na:

JOHN MATEKOVICH
145 Miller St., Gowanda, N. Y.

Račun - SSPZ - Statement

Članski oddelak Adult Department AUGUST, 1937

Društ. št. Lodge No.	Društva vpla.: Paid-In.	Društva prejela.: Lodges Received.
1	\$238.09	\$ 81.00
2	127.26	28.00
3	114.76	30.00
4	54.82	25.50
5	60.57	—
6	25.44	5.00
7	77.75	10.00
8	73.76	7.00
9	93.47	18.50
10	75.88	—
11	49.97	18.50
12	23.54	20.50
13	27.98	20.50
14	84.12	107.50
15	32.18	—
16	94.92	15.50
17	31.97	—
18	242.48	144.50
19	157.59	25.00
20	750.09	90.20
21	2.71	—
22	207.92	52.00
23	75.05	14.00
24	239.63	56.00
25	83.71	—
26	464.34	514.00
27	174.12	5.00
28	176.57	69.50
29	99.78	17.00
30	23.25	30.00
31	38.40	—
32	33.84	31.00
33	91.94	18.89
34	32.74	3.00
35	64.70	—
36	34.82	—
37	92.48	67.50
38	24.83	14.00
39	127.32	10.00
40	60.65	44.00
41	13.15	—
42	22.64	10.00
43	5.41	—
44	134.18	81.00
45	59.05	22.00
46	80.09	10.00
47	20.90	—
48	58.82	14.00
49	203.53	56.00
50	83.46	5.00
51	—	15.00
52	4.89	—
53	128.27	75.00
54	80.25	28.00
55	52.82	—
56	22.59	—
57	163.87	5.00
58	54.94	40.00
59	12.92	—
60	47.43	—
61	86.92	5.00
62	4.10	8.00
63	72.97	—
64	82.83	56.50
65	—	—
66	25.03	5.00
67	34.46	—
68	25.22	15.00
69	13.15	5.00
70	48.52	10.00
71	140.89	60.00
72	29.78	—
73	4.85	—
74	90.01	23.00
75	22.74	—
76	59.76	17.00
77	59.76	—
78	105.22	29.00
79	86.00	96.50
80	54.84	5.00
81	59.17	34.50
82	9.27	—
83	2.21	—
84	4.45	18.50
85	132.62	31.00
86	144.21	51.00
87	63.71	31.00

103	76.30
104	119.82
105	12.92
106	10.72
107	100.87
108	25.56
109	51.46
110	—
111	29.66
112	185.11
113	28.20
114	55.43
115	30.70
116	123.34
117	14.54
118	49.52
119	188.74
120	29.20
121	128.24
122	110.23
123	49.69
124	107.45
125	53.83
126	9.61
127	51.44
128	34.72
129	11.07
130	135.57
131	43.23
132	111.00
133	48.99
134	75.92
135	11.11
136	91.27
137	50.93
138	2.57
139	417.98
140	62.93
141	9.14
142	10.12
143	88.02
144	23.15
145	72.16
146	11.23
147	45.87
148	38.23
149	107.42
150	12.88
151	14.27
152	12.29
153	31.89
154	42.32
155	8.58
156	144.43
157	85.70
158	47.21
159	101.11
160	161.39
161	43.75
162	56.53
163	37.67
164	5.01
165	39.47
166	23.83
167	47.30
168	5.36
169	38.11
170	27.37
171	140.47
172	21.29
173	30.52
174	91.37
175	12.68
176	7.82
177	15.05
178	45.89
179	110.45
180	291.27
181	33.20
182	90.49
183	42.48
184	46.01
185	15.23
186	115.62
187	95.49
188	7.53
189	27.26
190	12.77
191	145.65
192	24.69
193	59.97
194	4.61
195	21.43
196	70.58
197	25.65
198	84.51
199	43.95
200	72.80
201	36.49

222	68.08
-----	-------

DO YOU KNOW THAT - SSPZ HAS FIVE MODERN PLANS OF LIFE INSURANCE?

PROGRESS

"NAPREDEK"

LEST WE FORGET! AMATEUR SNAPSHOT CONTEST. CLOSING DATE: NOVEMBER 15th

FACT AND FANCY

By VATRO J. GRILL

There are two dangerous periods in the average person's life. The first one comes during adolescence. Youth is impatient, it wants to free itself of restrictions imposed by the moral code and social inhibitions of the world around it.

I think the young American Slovenes are fortunate in that that they have ample opportunity to expend their surplus energies in worthwhile undertakings provided for them by their elders. The best one of these no doubt is our fraternal structure.

The recent crash on the stock market has given no end of joy and satisfaction to the I-told-you-so boys who have occupied the mourner's bench ever since the fateful days in March, 1933. Since this is their first real opportunity to strut, point with pride and view with alarm with some semblance of plausibility we may forgive them their unholy glee.

A person doesn't have to be a scholar or an economic expert to understand that the fundamental cause of the present and all past economic disturbances is lack of purchasing power on the part of the great mass of common people, not the people who speculate and build paper empires but those who work with their hands and brains and create all the real wealth of the country.

In the review of a new book dealing with the question of Organized Labor I read the following statement which seems to make good horse sense:

An honest labor union, like an honest political party, is an effort to get for its members something they would not otherwise have. It is prepared to create an artificial scarcity of labor, which is the commodity its members have to sell, in order to raise the price or establish more satisfactory conditions of sales.

As you most probably already know, the SSPZ is planning an excursion to Yugoslavia as part of its 30th anniversary celebration. The United Lodges of SSPZ in Cleveland are directly in charge of the preparations.

THOUGHTS OF A SOLDIER

By PETER ELISH

'Tis Life so cruel that happiness dies, With the first breath of joy That hopes lead to griefs, gayeties to sighs, And nowhere, nowhere's life alley To sweeten the bitter, and bitter the sweet, Therefore to make it complacent.

For twelve solid months, we have warred, On hate's and passion's ugly diet From morn to dusk, and dusk to morn, Fighting like fools, killing, maiming—for what No one cares, and yet we fight.

'Tis not hope, anymore, that gnaws our hearts, But Fear and anxiety Of waiting, and waiting, and praying—until death Brings its grim reality, To soothe our prayers, and release our souls, Into buried eternity.

Worked Over

"I'm a self-made man." "You're lucky. I'm the revised work of a wife and three daughters."

A Pill Awaits

"Wake up, sir. It's time for your sleeping tablets!"

Instruction Needed Only

Dr. Chargem: "My boy, I'm afraid your father will have to lose his right hand." Son: "Gee, Doc, how soon will he be able to learn to sign checks with his left hand?" Dr. Chargem: "Just as soon as I can teach him."

Victorians

CHICAGO, Ill. — Hello everybody! Here's a few lines to let everybody know that we are going to have a meeting, Thursday, Nov. 4 at Berger's Hall, 2653 South Lawndale avenue.

After the meeting we are having a social. Sister Jule Potech and brother George Rosal will take care of the social. I'm sure they will have something good as they always do. So members, be present and bring your friends as we Victorians like to have visitors.

Just a few lines to let everybody know that this year marks Victorians' Tenth Anniversary. The committee has planned a dinner and dance which will be held November 20th at "Little Jacks" located on Madison and Kedzie avenue.

The menu consists of turkey with all the trimmings. There will also be music and dancing. With your dinner you get free refreshments. The price is very reasonable for such an occasion. Don't forget the date, November 20th. Make your reservations by sending sister Jule Potech a line or two. Her address is 2117 S. Lombard avenue, Cicero, Ill.

Let's all get very busy and make this a big success.

Pete! don't forget you promised me in Cleveland that you were going to help us Victorians celebrate our Tenth Anniversary. She will be waiting for you, so don't let her wait too long.

Well here is a few "don'ts": Don't forget the Victorians' meeting and social November 4th.

Don't forget our Tenth Anniversary Dinner and Dance November 20th at "Little Jacks", Madison and Kedzie avenue, Chicago.

Don't forget lodge No. 100 is having their 25th anniversary dance November 6th at Stanek's Hall, 205 E. 115th St., Chicago.

Don't forget to hunt up some new members! Let's get busy!

Don't forget to pay up your dues. So don't forget your don'ts. Hoping to see all at all of the don'ts. How about it?

Fraternally yours,

Mary E. Novak, Sec'y-Treas.

Utopians Meeting

COLLINGSWOOD-CLEVELAND, O. — Utopians are requested to attend the regular meeting on Monday, Nov. 8 at 7:30 p. m. in the Slovene Workmen's Home, Waterloo road.

Since there are but two more meetings for this year, let's have these well attended—two more months for that Membership Campaign. Come to the meeting and help us turn the "Wheel of Progress" by bringing new members or at least some prospects.

Another important job which must be performed is that each and every member must vote on the Referendum No. 28 which is in circulation. Members once more I urge you to attend.

Elsie Pucel, Secretary

It's True

A city and a chorus girl Are much alike, 'tis true; A city's built with outskirts, A chorus girl is too.

Challenger - Juniors Dance a Success

By MARION G. PELLEGRINI STRABANE, Pa. — Fellow and sister SSPZ members! Today I am writing this column in admiration of the spirit shown by a "spunky" group of Challenger Juniors. Unknown to me up until just a few moments ago, I sat down to pen out this column. I learned that the entertainment committee of one of our neighboring lodges here at Strabane, came forward and politely asked the Challenger Juniors if they would kindly cancel their dance in their favor.

During the early part of the night of the dance it began to look as though it would have been a wise move to have cancelled the dance, for everyone it seemed, was headed for the Harvest Dance in the next block. Several hours passed by and not a human being was in sight. Just when hopes of any sort of a success began to fade, things began to happen.

First came that cheerful little group of Mr. Previc's Evening Stars of White Valley. Then along came the Progressors, Pirates and the junior softball champions from the steel city of Ambridge. Joe Umcek then struck up the band and a great and delightful evening was under way. Before the stroke of 12:00 o'clock, I can truthfully say, there was gathered one of the finest groups of SSPZ members that I have ever had the pleasure of seeing at any previous SSPZ social affair.

Merited Credit

Merited credit for the success of the Challenger Junior Dance goes to the Evening Stars of White Valley. This group of lively youngsters borrowed eight dollars in order to attend this dance. In expressing their sincere thanks and appreciation to the Vrtec members of the Evening Stars, the Challenger Juniors have adopted a small poem that I wrote not so very long ago in behalf of the Spartans and Utopians of Cleveland. The title of the poem is

"OUR FRIENDSHIP"

To our friends, the Evening Stars: We Challenger Juniors would like to send you power;

Power so almighty, nothing on this universe can overthrow. Power to smile and laugh awhile, as journeying thru fraternal life you go.

These, however, are only fanciful wishes. We would much rather send you our whole-hearted friendship instead. We'll gladly clasp you by the hand whenever we meet.

Meaning a great deal more to us than any fancy words that can be said. Evening Stars: Those hearts of yours proved loyal.

Your spirits too: proved quite true. Little garden friends, just keep them both alive, And we your loyal friend will warrant The best shall come back to you.

Another Success

STRABANE, Pa. — Challengers Juniors' initial dance turned out a huge success, socially and financially. And through the medium of this column wish to thank the splendid co-operation rendered by the Senior members, English-speaking lodges, parents and Vrtec units of the surrounding vicinity. White Valley Vrtec is to be congratulated for their large attendance. It is only possible through cooperation as it was shown at the Vrtec Fall Dance—to success.

Coming - Coming

Lee Barrett's popular dance band of the Pittsburgh district is booked to appear at the SNPJ Hall, Strabane, Pa., on Saturday, November 27th. All lovers of good dance music please make note—and to those that wish to spend an evening of enjoyment are heartily invited to reserve that date, and join in with the Challengers in their Thanksgiving Dance.

Bowling

Challenger members that are interested in bowling are urged to attend their next meeting. A girls and boys team is contemplated.

Here and There

Those Vrtec girl members from White Valley swept some of the Challenger and Progressor swains off their feet—literally speaking—at the dance. . . . Theresa Kastelic in earnest conversation with a well known Progressor. . . . Helen Previc enjoying the refreshments. . . . Challenger members and friends welcomed Christine Ahacic's return to their fold. . . . Lillian Kosmach, the fiery Vrtec secretary, gets a great deal of pleasure in ordering Administrators Marion Pelligrini and Peter Elish around. . . . Andrew Milavec, the successful Democratic candidate for Tax-Collector of Chartiers township is busy building political fences for the coming election. . . . His host of friends are ready to congratulate him — if. . . .

Observer

STRABANE, Pa. — Challenger Junior Vrtec No. 10 of Strabane, Pa., sponsored their first social affair on Saturday, October 23rd, at the SNPJ Hall, since their existence of two years. Their enthusiasm and willingness to work made the affair socially and financially a great success. Much of the credit is due to Lillian Kosmach, the secretary of the Vrtec, who worked so diligently in advertising the dance and in collecting admission at the door—to John Ahac who made such beautiful posters—to the Vrtec workers behind the bar, William Pavic and Anthony Lesnikar—to the checking room aides, Elsie Kosmach and Vincent Batista—and to the chairman William Drenick who saw that everything and everyone was taken care of.

Last but not least, to Miss Frances Vrhovnik, member of the Challenger Seniors, who took care of all the preliminary details pertaining to the dance—to Gregor Bergach, senior member who so willingly donated his services in selling refreshment tickets—and to John Sirca, Andrew Turk, and the Administrators Marion Pelligrini and Peter Elish who worked at intervals behind the bar. Your efforts were not in vain, the results of the dance prove that.

But we can safely add that the affair would not have been the success that it was if it were not for the large Vrtec delegation headed by Jurec Previc, group in attendance, and the Vrtec group from Ambridge, the Pirates from Burgettstown and the Progressors from Bridgeville and parents of the Vrtec members. Again many thanks, and may we reciprocate in the near future.

Excellent music was furnished by the Rhythm Kings of Girard, Ohio, led by Joe Umcek, and so well were they liked that it is our desire to have them out again soon. All in all, everyone present enjoyed themselves to the fullest extent. It is this cooperative and harmonious feeling that helps us to forge ahead and make us proud of our Vrtec groups. For as long as we have Vrtec members of this sort—Fraternalism will never die. E. A., Secretary No. 235

Lee Barrett's Band To Play For Dance Held by Challengers

By MARION G. PELLEGRINI

STRABANE, Pa. — On display in practically every large store show-window throughout this entire community, one will no doubt find a very neat and attractive-looking dance poster. If you by any possible chance were to venture over to one of these show-windows in order to read the contents of this poster your eyes would fall upon large letters that read something like this:

We Challengers of the SSPZ say—If you care to swing and sway—Then do it with Lee Barrett and his famous Shep Field's Rippling Rhythm way. Date: Saturday, November 27, at the SNPJ Hall in Strabane, Pa.

Now that you have read the contents of the poster, do they interest you? If your answer to this question should be "No" then that is because you are not

The American Yugoslavs

By Ivan Mladineo

Another scientist is the late M. I. Pupin, professor emeritus of the Columbia University. He is noted as an educator, author and inventor in the field of electro-mechanics. He made possible our long distance telephoning.

One of the foremost educators of this Country was the late Henry Suzzallo, president of the Carnegie Foundation, president and member of faculties of many of our leading universities. Among others in the educational field are: Prof. P. R. Radosavljevic of the N. Y. University, an authority on experimental pedagogy; Prof. Francis Jager of the University of Minnesota, on bee culture; Prof. Francis Preveden of the Chicago University, on philology; Prof. Zivkovic of the Northwestern University; Prof. Milutin Krunic of the University of California; Prof. Tomic, Dr. I. Altarac, and several others.

In literature they are proud of Louis Adamic, the author of "Dynamite," "Laughing in the Jungle," "The Native's Return," and of his many magazine articles. His latest book, "The House in Antagua" has achieved a tremendous popularity and is one of the best sellers. "The Native's Return" deals with Yugoslavia, whom the writer discovered after nineteen years of absence. It is the most complete portrayal of Yugoslavia and her people ever written in the English language.

In art, painters, Harvey Gregory Prushek, Tanasko Milovich, Vuk Vucinic; sculptors, Alexander Sambagnac, B. Salamunic. The World famous Yugoslav sculptor, Ivan Meštrovic, made a tremendous impression in art loving circles of America during his several exhibitions in the United States. The entrance to the Chicago Grant Park is adorned by his monumental Indian statues.

Yugoslavs are represented in every branch of music. In composition Alexander Savine; conducting, Arthur Rodzinski of the Cleveland Symphony; violinists, Z. Balokovic, Drago Jovanovic, Vlado Kolic, Ivan Kuharec, M. Stojanovic. Then Quartet, the pioneer organization in the presentation of cham-

familiar with the better class of dance bands or music. Sister and fellow members the most important factor of any dance is the orchestra. This is why the Challengers have chosen Lee Barrett and his orchestra. To most dance-loving fans of our surrounding communities the name of Lee Barrett stands out on this poster as if magic for they know and realize that the band has a fine reputation of producing the type of music they all love to listen and dance to.

This dance marks the opening of the Challengers' fall season of social events. Why not make arrangements with your best girl friend right now to be on hand at the Challengers' Fall Dance, Nov. 27. I assure you a most delightful evening is in store for you. Until next week your correspondent bids you Au Revoir.

ber music in America. In singing they are naturally proficient being the descendants of a "singing nation." The famous Diva of the Metropolitan Opera, Milka Ternina, was Tino Patiera, J. Marion-Vlahovic, M. Nikolic, the latter three of the Chicago Opera, Mato Culić-Dragun of the San Francisco Opera, Emil Blažević, Nikola Zan, Anton Šubelj, Dora Schubert, Catharine Brayak, L. Koenig, etc. Then there is the younger generation with great talent for song.

In the art of dancing, there is Tashamira (Vera Milčinović). In the modern art of cinema they have a director, Vorkapich, and several outstanding members of the actor's guild, like Laura La Plante, (Laura Turk), John Miljan and scores of others.

In the medical world Dr. Victor G. Vecki of San Francisco is noted for his expert contribution to the science of medicine, also of the late Dr. Anthony Biankini of Chicago. As a pathologist and criminologist of note is Dr. S. S. Miloslavich.

In civil engineering: John Jager, Eugene Lazarovich-Hreblianovich and several others. The father of the oil industry in Texas was Captain Anthony F. Lucas, a Yugoslav by birth, who was the first to strike oil in that State.

Yugoslavs are especially fond of sports. Many are serious contenders for the crown in wrestling and in boxing. The younger generation goes in for baseball, for football and for all other generally considered American sports. They are represented in the major leagues and in the college teams.

Last but not least, the thousands of Yugoslav young men, who gave their lives in the late war, deserve mention. Many of them served their new Country with distinction in our Army and the Navy. Two Congressional Medals of Honor decorate the breast of Captain Louis Cukela, U. S. M. C. Only four other men can pride themselves in possessing two such decorations for extra-ordinary bravery, but Captain Cukela is the only man, who received them for his acts during a single war. Two other Yugoslavs distinguished themselves, and were decorated by the Congressional Medal of Honor, namely, Alex Mandušić and Jacob Meštrovic. The latter died in action in France.

All in all, Yugoslavs of the United States, being relatively one of the small racial groups composing our Nation, are proud of their achievements and of their contributions to the welfare of our common Country. Herein, briefly sketched, the life of this group may serve to indicate that the Yugoslav immigrant belongs to a young and vigorous race. He is a hard, industrious and loyal worker and a law abiding citizen. To his success in industrial and business endeavors may be added his worthy contribution to the intellectual and technical advancement of the United States. He should be welcome as a valuable addition toward the creation of our individual American national entity and civilization.

(The End)

WHEEL OF PROGRESS CAMPAIGN AWARDS

INDIVIDUAL AND COLLECTIVE

The following awards are currently effective and shall remain so to Jan. 1st, 1938.

ADULT DEPARTMENT

Table with 5 columns: Certificate Value, \$250.00, \$500.00, \$1000.00, \$1500.00, \$2000.00. Rows include Ordinary Life, Endowment At Age 70, Endowment At Age 60, Twenty Payment Life, 20 Year Endowment.

JUVENILE DEPARTMENT

Class "A" Certificate—\$50 to be awarded to the proposing member. Class "B" Certificate—\$25 to be awarded to the proposing member. In addition to the individual awards the Society will pay to the: Leading Lodge (Nationally) . . . \$100.00 as a Grand National Prize. Leading Vrtec (Nationally) . . . \$100.00 as a Grand National Prize. Leading Lodge in each Group . . . \$50.00 as a Grand Group Prize. Leading Vrtec in each Group . . . \$25.00 as a Grand Group Prize.

The Society shall pay \$35.00 for the organization of a Lodge having 10 or more new members. The Society shall pay \$10.00 for the organization of an ACTIVE VRTEC having 50 or more members. The Society shall pay \$5.00 for the organization of an ACTIVE VRTEC having 25 or less members.

The medical examination fee shall be paid by the Society. The SSPZ emblem shall be given free to each new member. If articles are preferred to cash, choice of a selected list may be had. No awards shall be made prior to the expiration of six months of goodstanding membership.

Lodge secretaries and Vrtec administrators are advised to keep a separate record of the names of the proposing members. All checks shall be issued in the name of the Lodge-treasurer or Vrtec administrator.

(For further particulars, read the rules of the Wheel of Progress Campaign)